

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Yttrande rörande förslag till föreskrifter och allmänna råd om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (ST).

Socialstyrelsens dnr 4.1.1-14145/2017

Sammanfattning

HSLF-FS 2017:xx

Försäkringskassan föreslår

- ett förtydligande i 2 kap. 1 §
- ett tillägg i 4 kap. 1 §
- ett förtydligande i 4 kap. 4 §
- annan formulering i 6 kap. 1 §
- ett tillägg i 7 kap. 1 §
- ytterligare ett krav i 8 kap. 4 §
- några språkliga förändringar

Försäkringskassan tillstyrker övriga förslag.

Detaljerade synpunkter

Nedan redovisas Försäkringskassans synpunkter på förslagen till ändringar utifrån den ordning som finns i förslaget till föreskrifter och allmänna råd om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring.

2 kap. 1 §

Rad 7: ”Den ska fullgöras genom tjänstgöring som tandläkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning.”

Det bör framgå att tjänstgöringen görs på en särskild utbildningsklinik eller specialistklinik eftersom villkoren för ersättning för flera åtgärder inom det statliga tandvårdsstödet kräver att ST-tandläkaren utför åtgärden på en utbildningsklinik. (Se åtgärdsbeskrivning för åtgärdskod 427, 428, 431, 446,

447, 448, 603 i HSLF-FS 2016:49.) Försäkringskassan föreslår istället följande formulering: ”Den ska fullgöras genom tjänstgöring som tandläkare under handledning på utbildningsklinik för avsedd specialitet och genom deltagande i sidoutbildning enligt individuell utbildningsplan.”

4 kap. 1 §

Allmänna råd: ”Vårdgivaren bör se till att kompetenskraven i målbeskrivningarna för de olika specialiteterna är möjliga att uppfylla genom att t.ex. tillhandahålla ett patientunderlag som är relevant samt utrustning och anpassade lokaler.”

Det är viktigt att ST-tandläkaren förses med ett för specialiteten representativt och heltäckande patienturval, inte minst för att få ökad förståelse för komplexiteten i det statliga tandvårdsstödet, men också för att specialisttandläkare kan nyttjas som sakkunniga av myndigheter. Försäkringskassan föreslår att det bör framgå av föreskriften att patienturvalet görs av specialistkompetent klinisk handledare i samråd med huvudansvariga handledaren.

4 kap. 4 §

Rad 6: ”Om huvudansvariga handledaren inte är vetenskapligt välmeriterad, ska verksamhetschefen utse ytterligare en person som är det för att delta i samrådet.”

Begreppet vetenskapligt välmeriterad är inte tillräckligt specificerat för att kunna förstås av en person som själv inte är vetenskapligt välmeriterad, vilket kan vara fallet för en verksamhetschef. Dessutom ger förslaget till ny föreskrift en bild av en onödigt komplicerad ansvarsfördelning. Förutom vårdgivaren kan upp till 5 personer vara delaktiga och ansvariga för ST-utbildningen; verksamhetschef, huvudansvarig handledare, extra person om huvudhandledaren inte är vetenskapligt meriterad, studierektor samt extra tandläkare för bedömning av ST-tandläkarens kompetensutveckling om verksamhetschefen inte har kompetensen som krävs. Försäkringskassan föreslår därför att vetenskapligt välmeriterad förtydligas och ändras till förslagsvis vetenskapligt meriterad i form av minst avlagd doktorexamen.

6 kap. 1 §

”3. i form av stöd och vägledning.”

Stöd innebär ofta support och används till exempel i sammanhang som stöd av organisationer, myndigheter, ekonomiskt stöd, IT-stöd och så vidare. Det bör framgå att handledaren ska leda en utbildning av en person som ska höja och vidga sin kompetens såväl teoretiskt som kliniskt. Försäkringskassan föreslår att det istället står i form av kunskapsöverföring, erfarenhetsutbyte och klinisk vägledning.

7 kap. 1 §

Allmänna råd: ”Om bedömningen visar att ST-tandläkaren inte har uppfyllt kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten, bör det tas fram en åtgärdsplan för hans eller hennes fortsatta utbildning.”

Försäkringskassan har i uppgift att ge impulser till Inspektionen för vård och omsorg, IVO, avseende tandläkare som inte utövar yrket på ett korrekt sätt. När det gäller specialisttandläkare är det viktigt att de som erhåller bevis om specialistkompetens når upp till utbildningsmålen för att kunna utöva yrket på ett korrekt sätt. Därför är det synnerligen viktigt att tandläkare som inte har förmågan att uppfylla kompetenskraven kan hindras från att fortsätta påbörjad specialistutbildning. Försäkringskassan föreslår därför ett tillägg: ”Om bedömningen visar att ST-tandläkaren inte har uppfyllt kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten, bör det tas fram en åtgärdsplan för hans eller hennes fortsatta utbildning, alternativt bör utbildningen avbrytas och specialiseringstjänstgöringen sägas upp.”

8 kap. 4 §

I samband med efterhandskontrollerna får Försäkringskassan in en mängd patientjournaler och det har då framkommit hur viktigt det är att kunna uttrycka sig väl i det svenska språket. Försäkringskassan föreslår därför ett tillägg med ytterligare ett krav: 4. har goda kunskaper i svenska språket.

Generellt om språket

Föreskriften och målbeskrivningarna bör ses över språkligt så att begrepp som betyder samma sak ges endast ett uttryck genomgående. Till exempel förekommer uttrycken *behandling*, *omhändertagande* och *odontologiskt omhändertagande* i föreskriften, begrepp som betyder samma sak men som används inkonsekvent. Diagnostisering är en substantivering av verbet diagnostisera eller att ställa diagnos. Är det substantivet som avses kan ordet diagnostik istället användas som betyder just konsten att ställa diagnos.

Uttrycket ”kompletterande utbildning” låter som ett tillägg till en grundutbildning. Tidigare användes begreppen ”randutbildning” och ”sidoutbildning” eftersom det rör sig om utbildning inom andra odontologiska ämnesområden vid sidan av det egna ämnet. Sidoutbildningen är således inte en komplettering till utbildningen inom den egna specialiteten utan en fördjupning eller påbyggnad inom andra ämnesområden, innefattande patientbehandling, litteraturstudier, seminarier och projektarbeten.

Försäkringskassan föreslår att kända uttryck som används i andra föreskrifter också används i denna föreskrift.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschef Ulrika Havossar i närvaro av verksamhetsområdeschef Ann Sjöström, områdeschef Linda Jacobsson, enhetschef Jan Bouveng och verksamhetsutvecklare Anna Nilsson, den senare som föredragande.

Ulrika Havossar

Anna Nilsson